

[Lone Dybkjær]

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om et teknologinævn.

(Lovforslag nr. L 157).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved på socialistisk folkepartis og venstresocialisternes vegne at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om revaliderers og langvarigt syges dagpengeret.

(Beslutningsforslag nr. B 112).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Lone Dybkjær (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at indtage visse selskaber under offentlighedsloven.

(Beslutningsforslag nr. B 113).

Jeg skal i øvrigt henvise til forslaget tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Ole Vig Jensen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et 10 punkts program for voksenundervisning og folkeoplysning.

(Beslutningsforslag nr. B 114).

Med det fremsatte beslutningsforslag om et 10 punkts program for voksenundervisning og folkeoplysning ønsker forslagsstillerne at give voksenundervisningen en stærkere placering i 80ernes uddannelsespolitik.

Der skal henvises til, at folketetinget i 1969 vedtog en lignende folketingsbeslutning om en reform af de grundlæggende skoleuddannelser i form af et 9 punkts program for folkeskolen, se Folketingstidende 1968-69, forhandlingerne sp. 3468, 4364 og 7344, tillæg A sp. 3741, tillæg B sp. 2251 og tillæg C sp. 883.

9 punkts programmet er siden virkeliggjort ved en etapevis gennemførelse, og erfaringerne med en sådan fremgangsmåde er gode.

I 1980 vedtog folketetinget en beslutning om ungdomsuddannelserne, også i form af et punktprogram, som nu er under gennemførelse, se Folketingstidende 1979-80 (2. samling), forhandlingerne sp. 6193, 7316 og 10974, tillæg A sp. 4105, tillæg B sp. 1513 og tillæg C sp. 575.

Efter forslagsstillernes opfattelse ligger beslutningsforslaget om voksenundervisningen og folkeoplysningen i naturlig forlængelse af de hidtidige initiativer i bestræbelserne for at udforme og tilrettelægge en sammenhængende, tidssvarende og fremadrettet uddannelsespolitik.

Forslaget er en delvis ligelydende genfremsættelse af et forslag, som blev fremsat første gang 1. marts 1983. Foruden mindre ændringer er der udarbejdet konkrete forslag vedrørende økonomisk støtte og orlovsordninger for voksne, som ønsker at deltage i uddannelse. Ligeledes er der fremlagt nye forslag vedrørende den erhvervsrettede voksenundervisning.

Gade (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en oplysningskampagne om informationsteknologi.

(Beslutningsforslag nr. B 115).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Lenger (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for udvidet anvendelse af ny medicinsk teknologi.

(Beslutningsforslag nr. B 116).

Jeg skal i øvrigt henvise til forslaget tekst og de ledsagende bemærkninger.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Spørgsmål til ministrene:*

Spm. nr. S 356

1) Til finansministeren af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor meget det ville koste samfundet, hvis man indførte samme aftrædelsesordning for alle offentligt ansatte, som man har i militæret?«

Skriftlig begrundelse

Det virker ejendommeligt, at man inden for en offentlig gren har en aftrædelsesordning med pension i stedet for at benytte personalet andre steder i den offentlige sektor, mens man i andre sektorer kan fortsætte, til man er 70.

Finansministeren (Christophersen):

Hr. Maisted spørger, hvad det vil koste samfundet, hvis man indfører samme aftrædelsesordning for alle offentligt ansatte, som man har i militæret. Det kan jeg godt oplyse. Det vil alene for så vidt angår tjenestemandspensionen i det første år koste mellem 1.700 og 1.800 mill. kr.

Maisted (FP):

Jeg takker finansministeren for svaret. Jeg havde i og for sig forventet, at der var tale om et større tal. Når der alene er tale om pensionsordninger, vil det altså sige, at der ville blive tale om langt større tal, hvis en sådan model blev anvendt generelt. Når jeg stillede spørgsmålet, var det mere for at få en størrelsesorden for disse tal for det tilfælde, at man kunne tænke sig at lave en form for førtidspensionering af alle offentligt ansatte for at løse arbejdsløshedsproblemer o.lign.

Jeg vil godt supplerende spørge finansministeren, om han mener, at det er rimeligt, at man har en særlig ordning inden for militæret. Hvorfor kan man ikke anvende personalet på en fornuftig måde fremfor at lade folk aftræde f.eks. som 52-årige. Jeg synes, det er et udtryk for ressourcespild, at man ikke udnytter højtuddannet personale.

Finansministeren (Christophersen):

Det tal, jeg opgav, drejer sig om de tjenestemandsansatte. Det er ca. 15.000-16.000 tjenestemænd, som med øjeblikkelig virkning skulle have fuld pension. Ud over dem ville der være 25.000-30.000 andre offentligt ansatte. Hvis de skulle gå af på grund af en 60 års grænse, er det klart, at det ikke i første

omgang ville koste det offentlige noget. De pågældende ville jo næsten ikke få nogen pension. Hvis man skulle kompensere deres tab på deres private pensioner, er det klart, at det ville være et betydeligt større tal.

Begrundelsen for at have en lavere afgangsalders alderen inden for militæret er jo bl.a., at man ikke kan forvente, at folk helt op til 70 års alderen er i stand til at løbe terrænløb eller springe over en hæk eller foretage sig andre fysisk krævende ting. Det tror jeg godt hr. Maisted forstår.

Maisted (FP):

Det har jeg forstået, men det er sådan en gammeldags tænkning, at det skulle være nødvendigt i dag, at officerer på over 50 år skulle deltage i terrænløb og den slags. Jeg tror, at den teknologiske udvikling har frigjort officererne for den slags byrder i dag, så jeg mener, at det er en reminiscens, som har overlevet sig selv. Man burde faktisk se på, om man ikke kunne udnytte disse personer på en mere fornuftig måde i stedet for at bede dem om at træde tilbage, fordi de ikke kan løbe terrænløb. Det kunne jo være, at de kunne løbe over til det nærmeste skattekontor f.eks. og så afløse nogle af dem, der sidder dér.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 330

2) Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvilken form og hvilket indhold den orientering havde, som de færøske myndigheder modtog fra den danske regering om aftalen om den amerikanske NARS-kommunikationsstation uden for Thorshavn?«

Skriftlig begrundelse

Udenrigsministeren har i folketingets spørgetid oplyst, at de færøske myndigheder har været fuldt informerede om indholdet af aftalen mellem Danmark og USA om NARS-kommunikationsstationen uden for Thors-havn.

Ifølge Information den 23. marts 1984 har ingen ledende politikere på Færøerne vidst, at det såkaldte troposcatteranlæg er drevet af

[Albrechtsen]

det amerikanske luftvåben og har tjent rent amerikanske interesser. Ifølge avisens oplysninger ønsker lagtinget nu at få afklaret, hvilken information de færøske myndigheder faktisk har modtaget om anlægget, herunder, om det er rigtigt, at de færøske myndigheder kun har modtaget oplysninger om, at aftalen var af rent teknisk karakter, gående ud på at betjene den tilstødende NATO-radarstation. Hvis dette er tilfældet, er de færøske myndigheder jo blevet ført bag lyset.

Albrechtsen (VS):

Det har med god grund vakt betydelig opsigt og mange protester på Færøerne, at det er kommet frem, at de færøske myndigheder efter de oplysninger, der fremsættes i pressen, efter alt at dømme i over 20 år er blevet ført bag lyset med hensyn til, hvad det fulde omfang er af den base, som er indrettet på den amerikanske NARS-kommunikationsstation alene af hensyn til amerikanske formål og interesser. Jeg synes, det er meget væsentligt at få afklaret, om det er korrekt, således som udenrigsministeren oplyste det sidste onsdag, at man skulle være fuldt orienteret.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Når hr. Albrechtsen siger, at det er med god grund, det har vakt opmærksomhed, må hr. Albrechtsen vide noget om denne sag, som jeg ikke ved, men jeg forstår ærlig talt ikke, at den har vakt så stor opmærksomhed. Jeg ser det bare som et nyt eksempel på, at der piskes en stemning op på hele og halve sandheder og fordrejninger.

De danske myndigheder har fra første færd, og det vil sige helt fra planlægningsfasen i 1950'erne, løbende haft kontakt med det færøske landsstyre om NATO-anliggender på Færøerne, herunder om relæstationen, om anlæggenes placering, om sammensætningen af personalet og dets opgaver og om aftalen af 1963. Samtidig hermed har der været ført forhandlinger med de færøske myndigheder om en række tekniske spørgsmål i forbindelse med opførelsen og driften af anlæggene og om praktiske spørgsmål i forbindelse med det amerikanske personales ophold på Færøerne. Dettes tilstedeværelse har alle færingere været kendt med i årevis, hr. Albrechtsen. Informationerne er blevet givet såvel i skriftlig som i mundtlig form. Jeg kan efter sagens

natur ikke give mere detaljerede oplysninger om indholdet af informationerne, selv om jeg ikke er i tvivl om, at hr. Albrechtsen hjertens gerne vil have mig dertil.

Kontaktet er i overensstemmelse med hjemmestyreordningen og den praksis, der er fulgt siden 1948, foregået via statsministeriet og rigsombudsmanden på Færøerne til Færøernes landsstyre. Ifølge hjemmestyreordningen og de færøske styrelseslove er det et internt færøsk anliggende, i hvilket omfang lagtinget herefter bliver informeret af det færøske landsstyre.

Albrechtsen (VS):

Jeg synes ikke, at udenrigsministeren svarede på spørgsmålet. Det er jo korrekt, at sagen har vakt så megen og berettiget opstandelse på Færøerne, at lagtinget har besluttet at bede markedsudvalget deroppe om at kulegrave sagen for at finde ud af, hvad der i realiteten er blevet meddelt de færøske myndigheder, for det er jo det, der er spørgsmålet, og det, som udenrigsministeren ikke svarede på. Det drejer sig jo ikke om, hvorvidt der har været amerikanere til stede deroppe osv., for det har alle vidst og kunnet se, men har man oplyst Færøerne om, at dette troposcatteranlæg var der, og at det tjente rent amerikanske formål, hvad der må være helt i strid med den danske basepolitik og da givetvis især helt i strid med den færøske opfattelse af udenrigs- og sikkerhedspolitikken? Det fremgår jo af citater i flere aviser, bl.a. Information og Land og Folk, af en række færøske politikere, at de ikke har modtaget oplysning om det amerikanske anlægs konkrete indhold og formål. Derfor bliver jeg nødt til én gang til at spørge udenrigsministeren, om man har fået oplysning om det. Da rigsombudsmanden på Færøerne forelagde dette for lagtinget, var lagtinget ikke tilfreds med de oplysninger, der forelå. Man ønskede netop at få afklaret det spørgsmål, om man rent faktisk har fået den information. Det har vi ikke fået svar på fra udenrigsministeren.

Thoft (SF):

Det grundlæggende i denne sag er jo, at NARS-stationen ikke er et NATO-anlæg, så når ministeren svarer hr. Albrechtsen, at det færøske landsstyre er orienteret om NATO-

[Thoft]

anlægget, har ministeren ikke svaret på, om det færøske landsstyre har været bekendt med det amerikanske anlæg. Det grundlæggende er jo, at det ikke har NATO-formål, at det ikke indgår i NATO-kæden, og at det er en isoleret dansk-amerikansk installation. Er det færøske landsstyre også bekendt med NARS-installationen?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nu bliver hr. Albrechtsen da vist helt forvirret, men jeg vil gerne prøve at sprede denne forvirring lidt. Vi underretter fra dansk side gennem rigsombudsmanden ikke det færøske landsting men, som jeg udtrykkeligt sagde før, det færøske landsstyre, hvorefter det er et internt færøsk anliggende, om alle færøske politikere – heriblandt findes der vel også nogle hr. Albrechtsen-typer – føler, at de bliver ordentligt informeret. Dette med at sige, at det nu kulegraves osv., ja, det er da korrekt, hr. Albrechtsen, at sagen for tiden bliver behandlet i det færøske lagting, men jeg gør opmærksom på, hvad hr. Albrechtsen utvivlsomt ved, at det er oplyst, at såvel den nuværende som den tidligere lagmand under forhandlingerne i lagtinget har givet udtryk for, at de ikke finder, at der er kommet noget reelt nyt frem om relæstationen. Her er vi inde på det, hr. Thoft prøver at rejse, om, at det grundlæggende i denne sag ikke er NATO-stationen, men det andet. Som jeg udtrykkeligt sagde i mit første svar, har de færøske myndigheder hele tiden været orienteret, som jeg sagde, om NATO-anlæggene på Færøerne, herunder om relæstationen. Nej, det grundlæggende i denne sag, hr. Thoft, er vist noget helt andet, men det skal vi ikke komme ind på ved denne lejlighed.

Albrechtsen (VS):

Jeg synes, det er udtryk for en utrolig arrogance ikke blot over for de folketingsmedlemmer, der stiller spørgsmål, men faktisk også over for det færøske lagting, at man svarer på denne måde. Vi får henvisning til, at nogle klassificerede oplysninger – sådan forstod jeg det – som vi ikke kan få lejlighed til at efterprøve, men som muligvis har indeholdt noget om det, vi spørger efter, er tilgået rigsombudsmanden, men ikke desto mindre er der efter de oplysninger, der foreligger – og det vil jeg så bede udenrigsmini-

steren bekræfte – ikke tilgået lagtinget en sådan information. Jeg vil også bede udenrigsministeren om at bekræfte, at udenrigsministerens svar reelt udelukker, at vi får nogen mulighed for at efterprøve, om der har været tilstrækkelig information til de færøske myndigheder.

Thoft (SF):

Når ministeren siger, at landsstyret er informeret om NATO-anlægget, herunder relæstationen, må jeg spørge: er NARS-stationen, den, ministeren kalder relæstationen, et NATO-anlæg?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg skal medgive hr. Albrechtsen, at det kan opfattes fornærmende, at jeg siger, at der også på Færøerne kan findes politikere som hr. Albrechtsen. I øvrigt har jeg ikke noget at føje til mit første svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 355

3) Til *justitsministeren* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Vil ministeren bekræfte, at spørgsmålet om anke af Trignonsagen vil blive behandlet på normal måde?«

Skriftlig begrundelse

Det røre, der efter Københavns byrets dom i Trignonsagen har været dels i pressen, dels fra politisk side, herunder udtalelser fra tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen om sagen og om spørgsmålet om anke af sagen til landsretten, gør, at dette spørgsmål stilles justitsministeren.

Hagen Hagensen (KF):

Siden jeg stillede spørgsmålet til justitsministeren, er Trigondommen blevet anket til landsretten. Anken er foretaget af anklagemyndigheden. Men anken fjerner ikke baggrunden for mit spørgsmål. Trignonsagens forløb frem til byretsdommen skal jeg ikke tale om nu, men straks efter, at byretten havde afsagt sin dom, kom der en række kommentarer til dommen fra politisk hold. Hr. Kjeld Olesen, der som udenrigsminister selv

[Hagen Hagensen]

har blandet sig i sagen, udtrykte harme over dommen, selv om han ganske vist ikke kendte dens begrundelse, og han gav til kende, at hans parti ville tage initiativ her i tinget bl.a. med hensyn til at skærpe strafferammen for disse lovovertrædelser.

Det rører jo ikke ved den konkrete dom, der er afsagt. Jeg finder blot, at de bemærkninger, der er kommet, har været overilede. Det gælder også dem, der fra fremmed side er blevet fremsat om sagen. Nu vil jeg gerne have ministerens bekræftelse på, at spørgsmålet om anke er blevet behandlet på ganske normal måde.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ja, det kan jeg svare bekræftende på. Spørgsmålet om anke er blevet behandlet på helt normal måde og ud fra helt normale kriterier, og sådan må det selvfølgelig være. Der skal ikke være nogen slingrekurs med hensyn til behandlingen af straffesager og heller ikke af ankespørgsmålet, uanset hvilken sag det er.

Jeg kan meddele, at dagen efter domsafsigelsen traf statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet sammen med rigsadvokaten afgørelse om, at der skulle ske anke. Det skete ud fra en juridisk interesse i at få strafudmålingen i denne sag prøvet ved landsretten, bl.a. fordi sagen ikke har noget direkte fortilfælde i dansk ret. Når man ankede allerede dagen efter, skyldtes det også, at den pågældende sigtede opholdt sig i udlandet, og at man skulle sikre forkyndelsen inden ankefristens udløb. Men det blev besluttet, at man ikke gav oplysning om, at anken havde fundet sted; det skyldtes, at man fandt det rimeligt først at søge at forkynde beslutningen for den tiltalte, hvad jeg synes er en ganske rimelig og rigtig fremgangsmåde.

Jeg synes også, der er grund til at sige i anledning af de bemærkninger, hr. Hagen Hagensen kom med, at der er fremsat nogle udtalelser og fremkommet nogle tendenser i den offentlige debat om ankespørgsmålet, som jeg mener jeg bør tage afstand fra. Både fra dansk og fra udenlandsk side har der lydt røster, som meget kraftigt har kritiseret den afsagte dom og dermed også den domstol, som har afsagt dommen. I den forbindelse har man tilsyneladende også søgt at lægge et politisk pres på anklagemyndigheden for at

påvirke dens afgørelse af ankespørgsmålet i en bestemt retning. Dette pres har heldigvis og naturligvis ikke haft nogen som helst betydning for afgørelsen.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren for det svar, der er givet mig, men blot spørge om én ting yderligere. Hr. Abdul Minty, der er leder af verdenskampagnen mod militært og atomart samarbejde med Sydafrika, har været her i landet og har også fremsat nogle bemærkninger til pressen om denne dom. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om denne mand har søgt forbindelse med kompetente danske myndigheder om denne sag eller han har nøjedes med, som det fremgår af pressen, at søge oplysninger hos hr. Kjeld Olesen og hr. Riishøj.

Leif Hermann (SF):

Har ministeren overhovedet ingen forståelse for den forbløffelse, der har rejst sig efter den domsafsigelse? Der er dog trods alt tale om en usædvanlig mild dom i en temmelig omfattende sag med betydelige skader til følge for Danmarks omdømme i udlandet.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til hr. Leif Hermann vil jeg gerne sige, at jeg ikke kommenterer domme, navnlig ikke domme, der er under anke. Jeg ville anse det for ganske og aldeles forkert, hvis jeg med den stilling, jeg har, begyndte at kommentere domme. Vi har heldigvis her i landet et princip om domstolens uafhængighed, og det respekterer jeg fuldt ud; det er domstolens afgørelse.

Til hr. Hagen Hagensen vil jeg gerne sige, at den pågældende mig bekendt ikke har søgt forbindelse med danske myndigheder. Jeg havde lidt svært ved efter den gengivelse, jeg så eller hørte, at forstå hans udtalelser, men jeg håber, at de, der har talt med ham, har benyttet lejligheden til at belære ham om, at her i landet – i modsætning til visse østeuropæiske og også andre lande – er det sådan, at domstolene er uafhængige, og at de ikke bør udsættes for politisk pression. Det her drejer sig om politiske afgørelser, idet vi samtidig fastholder anklagemyndighedens suverænitet.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil helt klart gøre opmærksom på, at jeg naturligvis også er tilhænger af uafhængige domstole. Jeg ønskede ikke ministerens kommentar til dommen. Jeg spurgte, hvorvidt ministeren havde forståelse for den forbløffelse, der har rejst sig efter domsafsigelsen. Jeg bad ikke om en kommentar.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hvis jeg svarede på det spørgsmål, ville jeg give udtryk for en opfattelse med hensyn til den dom, det her drejer sig om.

For en ordens skyld vil jeg bare sige, at det fremgår af denne doms præmisser, at man i denne sag har lagt vægt på, at der her var tale om en funktionær, hvor arbejdsgiveren havde det egentlige ansvar. Der står følgende i begyndelsen af præmisserne, men jeg må springe navnet over, for der er navneforbud:

»Under hensyn til, at det efter det oplyste var« – og så kommer navnet – »der tog initiativet og som tiltalte faktiske arbejdsgiver havde den afgørende indflydelse på transportvirksomheden til Sydafrika . . .«.

Jeg ved ikke, om vi er enige om det, men det er vel i og for sig noget ret afgørende. Man har i andre sager regnet med, at en funktionær, altså en ansat, ikke kunne udsættes for samme strafbarhed som den arbejdsgiver, der havde givet ordren, og uden at kommentere denne sag vil jeg gerne sige, at det princip, jeg her nævnte, håber jeg bestemt man kan fastholde i dansk ret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 342

4) Til *indenrigsministeren* af:

Qvist Jørgensen (S):

»Efter hvilke regler kan kommunen yde hjælp til borgere, der ikke er omfattet af socialministerens forslag om kompensation, og som ikke mener at have råd til den håndkøbsmedicin, der tidligere efter lægeordination var billigere for dem?«

Skriftlig begrundelse

En recept fra en læge er udtryk for, at en medicinsk sagkyndig mener, at en given pati-

ent har behov for medicin. I sådanne tilfælde foreligger der altså en klar dokumentation for udgiftens nødvendighed.

Efter indenrigsministerens medicinkup vil en sådan dokumentation ikke længere foreligge, og man kan derfor frygte, at nogle kommuner vil anse det for ubevist, at der foreligger en nødvendig udgift, og at de derfor ikke vil yde borgerne den nødvendige økonomiske kompensation.

Spørgeren har bemærket, at socialministeren vil bruge mellem 8 og 9 mill. kr. for at kompensere for pensionisters og bistanndklienters udgifter til medicin, men indenrigsministeren har indtil nu ikke løftet sløret for, hvordan ministeren vil komme de persongrupper til hjælp, som rammes af den nye udgift, uden at de falder ind under den sociale lovgivning. Spørgeren tænker her f.eks. på studerende, enlige forsørgere på lav løn og persongrupper i øvrigt, som har en økonomi, der lige netop balancerer.

Spørgeren mener derfor, at ministeren snarest bør fortælle befolkningen, hvilke regler ministeren vil tage initiativ til, ligesom kommunerne formentlig også vil være interesserede i at få oplyst, om de skal afholde merudgiften eller de vil få hel eller delvis refusion for den tidligere statsudgift.

Qvist Jørgensen (S):

Til selve spørgsmålet er der jo også koblet en begrundelse, og det er vel rimeligt, at jeg lige nævner dele af begrundelsen for spørgsmålet. Det er sådan, at der delvis er løftet et slør for, hvorledes indenrigsministeren og socialministeren vil løse problemerne omkring medicintilskuddet og medicinproblemerne i det hele taget for pensionisterne. Der er fra indenrigsministerens side givet tilsagn om, at kommunerne vil kunne løse det for andre grupper. Spørgsmålet søger at få svar på hvilke initiativer, og hvorledes dette kan løses i henhold til de gældende regler. Jeg refererer tilbage til indenrigsministerens egne udtalelser, bl.a. i dagbladet Vestkysten den 26. marts.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det, det drejer sig om, er, at sygesikrings-tilskuddet til de 130 lægemidler, som hidtil har kunnet fås i håndkøb, bortfalder pr. 23. marts. Jeg vil godt understrege, at 90 pct. af

[Indenrigsministeren]

de omhandlede lægemidler koster under 30 kr. f.eks. for 100 piller. Der vil altså for patienterne i de allerfleste tilfælde blive tale om en mindre samlet udgift.

Men vi har selvfølgelig været opmærksomme på, at der kan være nogle svært stillede grupper, som kunne blive berørt unødigt af det. Kommunerne har allerede i dag mulighed for at yde disse mennesker medicin-hjælp. Det drejer sig også om pensionister, hvis forhold er særlig vanskelige. Det vil nemlig være tilfældet, hvis pensionisterne opfylder betingelserne for tildeling af fuldt pensionstillæg. Medicinbevillinger eller medicinkort, som vi kalder dem, kan gives til al medicin, der er tilskudsberettiget og ordineret af en læge. Men medicinkort kan endvidere gives til lægeordineret medicin, der ikke er tilskudsberettiget.

Socialministeren har i en vejledning den 29. marts henledt kommunernes opmærksomhed på, at der som følge af ændringer i tilskudsreglerne på sygesikringsområdet i højere grad kan blive behov for at yde hjælp til ikke-tilskudsberettiget medicin. For andre end pensionister kan der ydes hjælp efter bistandslovens § 46, stk. 1, til bl.a. medicinudgifter, der ikke dækkes efter sygesikringsloven, hvis pensionisten ikke selv har midler til at afholde udgiften. Det er en betingelse for ydelse af hjælp, at udgiften efter lægelig vurdering må anses for velbegrunderet, og at andre muligheder for dækning af udgiften er forsøgt. Der er til kompensation for denne ændring afsat 7 mill. kr.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg spurgte netop ikke til pensionistområdet, uanset at man meget vel kunne have stillet spørgsmål om det, men ret bevidst har jeg holdt det ude, så jeg finder ikke anledning til at sige tak for den del af svaret i hvert tilfælde.

Med hensyn til den del af svaret, der gik på ikke-pensionister, og som henviste til anvendelse af bistandslovens § 46, stk. 1, må jeg så stille det spørgsmål, om det er rigtig forstået af mig, at f.eks. studerende, enlige forsørgere på lav løn osv. skal gøres til sociale klienter for at få en nødvendig støtte til medicin, der er relevant for dem, og som i hvert fald har været relevant for dem indtil midten af marts d.å.

Jeg spørger også, om det er måden, hvorpå man sikrer sig, at medarbejderne i den sociale forvaltning får endnu ringere tid til det egentlige arbejde, dvs. rådgivning og vejledning.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Nu kan man jo godt bruge sådan en sag til at male en vis mand på væggen, men det mener jeg oprigtig talt ikke der er grundlag for her. Som jeg også meget grundigt har gjort rede for forskellige steder, er der tale om, som jeg sagde, at 90 pct. af den medicin, det drejer sig om, for det første er en medicin, som man normalt kan få i håndkøb, men som man kunne billiggøre ved at gå en runde om ad den praktiserende læge. Herved nedsattes prisen for patienten, hvad der til gengæld betød en øget omkostning for det offentlige og for sygesikringen. Det vil sige, at for det offentlige blev udgiften til lægemidlet væsentligt fordyret af denne tur om ad lægen. Der er yderligere tale om, at 90 pct. af de omhandlede lægemidler her har en pris, der ligger under 30 kr. for f.eks. 100 piller. Det vil sige, at der for det meste af den medicin, vi taler om, vil være en så lille udgiftsforøgelse, hvis vi tager det pr. dag, at det næsten ikke er til at se.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg kan være enig med indenrigsministeren i, at en meget stor procentdel af den medicin, vi taler om, for en ministergage og et folketingsmedlems gage formentlig ikke har den store betydning. Men vi taler om dem, for hvem også en udgift på 30-50 kr. er en større udgift. Er ministeren vidende om, at der i hvert fald for nogle mennesker - jeg har en konkret henvendelse - er tale om en månedlig udgift på 500 kr.? Det er jo i en anden størrelsesorden end den, som indenrigsministeren refererer til.

Tinning (VS):

Der er anmeldt en forespørgselsdebat om denne sag, så der er ikke nogen grund til at fortsætte det maleri på væggen, som indenrigsministeren taler om. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge, om indenrigsministeren ville oplyse to ting. Indenrigsministeren fortæller, at 90 pct. af disse lægemidler koster under 30 kr. for f.eks. 100 piller. Men er det

[Tinning]

også sådan, at man kan sige, at disse 90 pct. af lægemidlerne vedrører omkring 90 pct. af de personer, det drejer sig om?

Har indenrigsministeren virkelig tænkt sig at hævde, at for i hvert fald 90 pct. af de personer, der i princippet kunne være omfattet af denne ændring, drejer det sig om udgifter på under 30 kr. f.eks. om måneden? Der er jo nemlig forskel på, om man gør det op som procent af lægemidlerne eller som procent af personerne.

Jeg vil godt helt kontant have at vide fra indenrigsministeren: hvor mange mennesker regner indenrigsministeren med at sende på bistandskontoret i kraft af den foretagne ændring?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det sidste spørgsmål finder jeg ingen anledning til at svare på, for som jeg allerede har sagt, er der for hovedparten af disse lægemidler tale om så ringe stigninger i medicinprisen, også hvis man tager det pr. dag, at det for manges vedkommende drejer sig om ganske få kroner, som jeg har talt om tidligere. Det er klart, at der er nogle mennesker, der ikke synes, det er særlig rart, at de skal betale noget mere for deres medicin, end de har gjort tidligere, men vi kan ikke gennemføre spareordninger i dette land, uden at der er nogle, der kommer til at betale en lille smule mere, og der er for de allerflestes vedkommende tale om en mindre stigning. Jeg ved godt, at der er nogle enkelte mennesker, som får en stor udgiftsstigning, men dem er der sørget for med de midler, der er sat af til kompensation. Socialministeren har skrevet til socialforvaltningerne, at der vil blive et øget behov for at yde tilskud til medicin til de patientkategorier, hvis medicinbehov er af en helt anden størrelsesorden end det, vi normalt taler om.

Tinning (VS):

Jeg vil så bede indenrigsministeren i hvert fald sige helt krystalklart: jeg vil ikke oplyse, hvor mange mennesker jeg med denne ændring har tænkt mig at sende på bistandskontoret. Indenrigsministeren siger, at hun ikke finder anledning til at svare. Ja vel, det kan godt være, indenrigsministeren ikke finder anledning dertil, og jeg er sådan set også lige glad, men jeg mener, vi har krav på at få

at vide allerede i dag – for det må jo være regnet ud – hvor mange mennesker der bliver sendt på bistandskontoret i kraft af den seneste ændring.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Nu er det jo ikke sådan, at jeg sender nogen af sted til noget som helst. Enhver må vurdere personligt, om de omkostninger, man herved kommer ud for, og som i nogle ganske enkelte tilfælde kan være af en vis størrelsesorden, medfører, at de ikke synes, de kan klare det, men må have hjælp til det, og det vil der så være hjælp til. Andre må vurdere, om de synes, det ville være rimeligt at bede om hjælp til det, jeg kalder et mindre beløb.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 351

5) Til *økonomiministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Finder ministeren det foreneligt med vismandsinstitutionens troværdighed, at et medlem af det økonomiske råds formandskab er stærkt engageret i forvaltning af private kapitalinteresser?«

Skriftlig begrundelse

Det økonomiske råds formandskab indtager en central position som rådgiver for offentligheden i økonomiske anliggender. Selve sammensætningen af det økonomiske råd vidner herom. Det er derfor utilstedeligt, at et medlem af formandskabet har en særlig tilknytning til en af de erhvervspolitiske interessegrupper, der er repræsenteret i rådet. Det drejer sig om professor Niels Thygesen, som er indehaver af bestyrelsesposter i bl.a. Novo og rederiet A. P. Møller. Det betyder, at han både aktivt varetager specifikke kapitalinteresser og har interessefællesskab med Dansk Arbejdsgiverforening. Selv om han personlig måtte have den bedste vilje, er disse omstændigheder uundgåeligt med til at undergrave vismandsinstitutionens troværdighed.

Det skal tilføjes, at spørgsmålet ikke drejer sig om Niels Thygesens rolle som folketingskandidat for et politisk parti, venstre. Kritikken går ikke på politisk udnævnelse, men på

[Gert Petersen]

en klart usaglig udnævnelse, idet der ligefrem inviteres til interessekonflikt.

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Jeg kan oplyse hr. Gert Petersen om, at udnævnelsen af Niels Thygesen til vismand er foregået efter de sædvanlige regler. Det var et enigt formandskab, der indstillede Niels Thygesen som Erik Gørtz' afløser som den ene af de tre vismænd. Den kritik af Niels Thygesen, der er rejst, går jeg ikke ud fra vedrører hans kvalifikationer. Jeg tror, Niels Thygesen er anerkendt som en højt kvalificeret økonom både her i landet og i udlandet.

Det, som hr. Gert Petersen har hæftet sig ved, er, at Niels Thygesen har et par bestyrelsesposter i et par private selskaber. Det er for mig at se ikke nogen ulempe, at man har lidt kendskab også til erhvervslivet, når man sidder som vismand. For mig har det været helt afgørende, at de folk, der bliver udnævnt til vismænd, er i besiddelse af de kvalifikationer, som man naturligt må forvente af dem, når de indtager en så fremtrædende post som det at være medlem af formandskabet i det økonomiske råd.

Gert Petersen (SF):

Jeg takker for svaret, som ikke var særlig overraskende for mig. Økonomiministeren har helt ret i, at det ikke er de videnskabelige kvalifikationer, vi diskuterer her. Jeg var også tilfreds med, at økonomiministeren ikke udlagde mit spørgsmål som noget i retning af, at jeg kritiserede, at man udnævnte en vismand, der tilhørte det ene eller det andet politiske parti. Det er nu engang en borgerret at tilhøre politiske partier, og det bør ikke vanskeliggøre den slags udnævnelser.

Men jeg synes nok, at ministeren har forkert fat i sagerne, når han siger, det er en fordel, at sådan en vismand har erfaring fra det virkelige liv, fra erhvervslivet osv. O.k., så har han den erfaring, men så synes jeg, han skulle give afkald på det, og at man skulle have stillet det som en betingelse, at han gav afkald på disse bestyrelsesposter, mens han fungerede som vismand. Som det er nu, er vi i den situation, at denne vismand, dette medlem af det økonomiske råds formandskab, interessemæssigt kommer til at repræsentere en bestemt gruppering i selve

det økonomiske råd. Når det er tilfældet, må man også forvente og forlange, at der er en anden vismand, som repræsenterer den modsatte gruppering i det økonomiske råd, men det er der jo ikke tale om. Man henter ikke en vismand blandt LOs cheføkonomer eller lignende. Jeg mener heller ikke, det ville være rigtigt, og jeg synes altså også, det er forkert, at Thygesen ved siden af har bestemte bestyrelsesposter og derigennem repræsenterer en bestemt gruppering. Altså: jeg synes, han skulle give afkald på – og at man skulle forlange, at han gav afkald på – sine bestyrelsesposter, så længe han er medlem af det økonomiske råd.

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Nej, jeg har heller ikke opfattet hr. Gert Petersens spørgsmål som et politisk spørgsmål, fordi Niels Thygesen tilfældigvis er medlem af venstre. Jeg er jo i den mærkelige situation, at jeg har udpeget alle de tre vismænd, der sidder i øjeblikket, og jeg har aldrig på forhånd spurgt nogen af dem, hvilket politisk parti de tilhørte. For mig har det, som jeg sagde i mit første svar, alene været afgørende, at de repræsenterer en sagkundskab, og det mener jeg også at Niels Thygesen gør.

Det har i øvrigt heller ikke været usædvanligt, at vismænd har indtaget andre poster på forskellig måde. Jeg gør opmærksom på, at nuværende nationalbankdirektør Hoffmeyer, da han var vismand, samtidig var direktør i Bikuben, og at professor Gammelgaard, da han var vismand, var i bestyrelsen for Socialt Boligbyggeri og i repræsentantskabet for Aarhus Privatbank. Man kunne så også klandre de herrer – det ved jeg ikke om man gjorde dengang – for, at de havde disse poster, mens de var vismænd. Jeg mener ikke, at det skader vismandsinstitutionen, at den består af folk, der også har kendskab til andre ting end lige netop den nationaløkonomiske teori. Jeg er helt sikker på, at Niels Thygesen som vismand vil varetage sin opgave ud fra sine nationaløkonomiske vurderinger af situationen, og det er for mig det væsentlige.

Gert Petersen (SF):

Fortidens synder kan ikke bruges som undskyldning for nutidens synder, i hvert

[Gert Petersen]

fald ikke som undskyldning for, at man bliver ved med at forfare udi synden, så den omstændighed vil jeg se bort fra her. Når ministeren siger, at Thygesen, som det drejer sig om i dette tilfælde, repræsenterer sagkundskaben, må jeg gøre opmærksom på, at nationaløkonomi er en, skal vi sige meget vanskelig videnskab at have med at gøre, hvor der råder mange opfattelser. Nu vel, Thygesen repræsenterer en bestemt sagkundskab inden for denne økonomi, men han repræsenterer samtidig, når han har bestyrelsesposter i to meget, meget store firmaer, en interessegruppe. Han repræsenterer ikke kun sagkundskaben, men også en interessegruppe, og det er det, jeg vender mig imod.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil bede ministeren bekræfte, at det økonomiske råds formandskab også tager stilling til energipolitiske investeringer og herunder foretager løbende opfølgninger af det arbejde, som D.O.N.G. udfører. Når professor Niels Thygesen har siddet i bestyrelser i det private erhvervsliv, er der vel mulighed for interessekonflikter i den sammenhæng.

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Jeg tror, man tillægger en enkelt af de tre vismænd alt for stor indflydelse i retning af at kunne dirigere de andre to til at have bestemte opfattelser med hensyn til, hvad der skal stå i de rapporter, de skriver. Disse rapporter er udtryk for en enig opfattelse hos de tre herrer, der i øjeblikket er vismænd. Jeg mener ikke, det kan være nogen skade til, at en sag belyses fra så mange sider som muligt, herunder også fra den økonomiske side og også ud fra kendskab til erhvervslivet, når man skal aflægge en sådan rapport.

Gert Petersen (SF):

Jeg mener også, at erfaring ingen skade gør, og jeg ville egentlig også være glad for, om der var vismænd, der havde erfaring i det at være udstødt af en arbejdsgiver, være arbejdsløs, være nødt til at gå på bistandshjælp osv. Det er en bestemt flig af erfarinernes verden, ministeren her er interesseret i.

Men jeg har et helt konkret spørgsmål. A. P. Møller, hvor Thygesen er bestyrelsesmedlem, beskæftiger sig som bekendt med ener-

gipolitik. Vismændene udarbejder også energipolitiske prognoser. Kan ministeren garantere for, at Thygesen, som foruden at være sagkyndig også kun er et menneske af kød og blod, kan holde de to funktioner ude fra hinanden: dette at lave energipolitiske prognoser eller se på dem i A. P. Møller-selskabets bestyrelse og dette at lave energipolitiske prognoser eller se på dem i vismandsinstitutionen? Jeg synes, der er risiko for en farlig sammenblanding.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne gøre ministeren opmærksom på følgende: hvis de interessekollisioner, der kan opstå i den situation, forelår for en kommunalbestyrelse, ville det efter justitsministerens forslag til forvaltningslov omgående gøre det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem inhabilt.

Formanden:

Vi har spørgetid til ministre; der var ikke noget spørgsmål i det sidste indlæg.

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Nu er jeg jo ikke i den situation, at jeg kan udstede garantier for, hvordan folk opfører sig – det tror jeg heller ikke hr. Gert Petersen forventer – men jeg har den opfattelse, at både Niels Thygesen og de andre to vismænd vil være fuldstændig saglige og loyale i de rapporter, de fremlægger, ud fra deres almindelige holdning som vismænd og økonomer.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Tinning: spm. nr. S 262
- Leif Hermann: spm. nr. S 266
- Riishøj: spm. nr. S 283
- Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 286
- Lenger: spm. nr. S 305
- Albrechtsen: spm. nr. S 312

[Formanden]

Birthe Hansen: spm. nr. S 314 og 315
 Jes Lunde: spm. nr. S 317
 Rahbæk Møller: spm. nr. S 318
 Carsten Andersen: spm. nr. S 319 og 320
 Breckmann: spm. nr. S 322
 Helge Mortensen: spm. nr. S 324
 Maisted: spm. nr. S 325
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 327
 Birgith Mogensen: spm. nr. S 328
 Agerschou: spm. nr. S 329
 Lizzie Lichtenberg: spm. nr. S 331
 Thoft: spm. nr. S 363

Spm. nr. S 262

Til *undervisningsministeren* (12/3 84) af:

Tinning (VS):

»Med hvilken begrundelse ønsker ministeren at optage hele to hundrede hovedfagsstuderende på datalogisk institut ved Københavns universitet (DIKU), til trods for at der – først og fremmest på grund af lærermangel – er massive og stadig stigende problemer med at uddanne dem, der allerede er optaget?«

Begrundelse

På DIKU er der efterhånden kaotiske tilstande, idet der er en stigende ophobning af studerende, der ikke kan få den fornødne undervisning. Derfor har DIKU, med støtte fra hele det øvrige universitet, ønsket, at der maksimalt optages 70 studerende til hovedfagsstudiet for 1984.

I 1983 blev der optaget 200 studerende på hovedfagsstudiet, men dengang erkendte direktoratet for de videregående uddannelser (DVU), at ikke alle disse 200 kunne færdiguddannes på DIKU, og sigtede mod, at kun ca. 70 skulle læse anden del dér. De resterende 130 skulle fra andendelsstudiets påbegyndelse i 1986 færdiguddanne sig på Århus universitet, Ålborg universitetscenter og Danmarks tekniske højskole.

Denne plan er imidlertid blevet undsagt af samtlige tre ovennævnte institutioner. I 1986 vil de have nok at gøre med at håndtere deres egne overoptagelser. Der vil simpelt hen ikke være plads til flere studerende, uanset om de kommer fra DIKU eller andre steder.

Ikke desto mindre fastholder ministeriet et optagelsestal på 200 også for 1984, selv om der tilsyneladende ikke foreligger planer om

en senere overflytning af disse studerende. Hvad der i stedet skal ske, er til gengæld aldeles uvist.

Siden 1983 er situationen på DIKU ikke blevet forbedret. Ganske vist har finansudvalget vedtaget en udbygningsplan, der sikrer bevillinger til ansættelse af flere lærere. Men på grund af de store studentertal er det svært at tiltrække nye lærere, og samtidig er der en del lærere, der søger væk på grund af den store arbejdsbelastning. Forudsætningen for, at udbygningsplanen kan gennemføres, er derfor, at studentertilstrømningen bremses i en periode.

Siden 1979 har man haft en kursusfordelingsordning på datalogistudiets 2. del. I begyndelsen skete fordelingen ved lodtrækning, nu sker det ved hjælp af et pointsystem. Konsekvensen af dette er, at mange andendelsstuderende ikke kan få så meget undervisning, som de ønsker, og derfor er der ophobet en stor pukkel af studerende, som ikke kan gøre deres studium færdigt på grund af manglende undervisning og vejledning.

Situationen er tydeligvis aldeles uholdbar, og løsningen består ikke i blot at lukke flere studerende ind.

Ministerens tidligere kritik af universiteternes manglende evne til at opdage og angribe udviklingsproblemer i tide. Ministeren bør nu for en sjælden gangs skyld stoppe op, slå koldt vand i blodet og indse, at det er problemerne, der skal angribes, og ikke universiteterne.

Svar (2/4 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ved Akt 406 22/6 83 godkendte finansudvalget en udbygningsplan for DIKU. Ifølge denne skal antallet af heltidsansatte lærere frem til 1988 bringes op på 35, mens kandidatproduktionen skal stige fra de nuværende ca. 20 til 60–70 om året.

Det for mig afgørende hensyn ved fastlæggelsen af optagelsestal til datalogistudiet ved Københavns universitet har været at sikre, at kandidatproduktionen kan nå op på det her ved forudsatte niveau.

De erfaringer, vi har med hensyn til gennemførelsesprocenter ved datalogistudier, tyder på, at det vil være rimeligt at forvente, at 30–35 procent af de optagne vil fuldføre. Med en gennemførelse i denne størrelsesor-

[Undervisningsministeren]

den vil det normalt være nødvendigt at optage 200 studerende om året, hvis målet 60-70 kandidater om året skal kunne virkeliggøres.

Det bemærkes, at Københavns universitet har erklæret sig enig i, at et optagelsestal på 200 på længere sigt er rimeligt og nødvendigt for at opnå den ønskede kandidatproduktion. Universitetet har imidlertid foreslået et optagelsestal på indtil videre 70 af hensyn til den øjeblikkelige pressede situation på datalogistudiets 2. del.

Når jeg på trods heraf som udgangspunkt fandt det rimeligt at optage 200 i år, skyldes det, at der er blevet gennemført forholdsregler, der skal lette presset på andendelsstudiet. Det drejer sig dels om en regel, hvorefter studerende, før de kan påbegynde 2. del, skal have gennemført deres bifag, dels om en egentlig aflastningsordning, hvorefter andendelsstuderende enten overføres - indtil videre på frivilligt grundlag - og færdiggør deres uddannelse på Århus universitet og Ålborg universitetscenter eller får mulighed for at modtage en del af deres undervisning på Danmarks tekniske højskole. Hertil kommer, at Akt 406 forudsatte, at der gennemføres omlægninger af 2. del og specialet ved DIKU således, at studieplanen skulle blive mindre lærerkrævende. En redegørelse fra Københavns universitet herom er for tiden til behandling i undervisningsministeriets informativudvalg.

Spørgsmålet om optagelsestallet til datalogistudiet har været forhandlet med repræsentanter for Københavns universitet, som i forbindelse hermed har fremlagt nye oplysninger om studieadfærden ved DIKU. Disse peger i retning af, at kandidatproduktionen kan gennemføres på det forudsatte niveau, samtidig med at studenterindtaget i 1984 og 1985 reduceres, fordi ophobningen på 2. del er af et sådant omfang, at der heri ligger en »opsparet« potentiel kandidatproduktion, som vil kunne kompensere for lavere optagelsestal i år og næste år.

Jeg har derfor nu besluttet at fastsætte optagelsestallet i 1984 til i alt 120. Tallet vil blive forøget i 1985 for i 1986 at blive bragt tilbage til 200.

Afslutningsvis kan det oplyses, at undervisningsministeriet har opfordret Københavns universitets naturvidenskabelige fakultet til - på linie med hvad der er tilfældet på Århus universitet - at etablere såkaldte datalogi-A-

kurser for støttefagsstuderende, således at disses belastning af DIKUs kapacitet reduceres væsentligt. Disse kurser er for tiden under forberedelse på universitetet med henblik på igangsætning til efteråret. Det er endvidere meningen, at det samfundsvidenskabelige fakultet og handelshøjskolen i København i løbet af nogle år skal overtage en større del af datalogiundervisningen ved henholdsvis forvaltning-datalogi- og erhvervsøkonomi-datalogiuddannelsen.

Spm. nr. S 266

Til miljøministeren (13/3 84) af:

Leif Hermann (SF):

»Hvorledes forestiller ministeren sig, at der i længden kan opretholdes en forsyning af mælk i områder, hvor den lokale handel ikke er i stand til at aftage et kvantum mælk fra Mejeriselskabet Danmark på mere end 192 liter ugentlig?«

Begrundelse

Handelsbetingelser af 1. marts 1984 fra Mejeriselskabet Danmark må sammenholdt med stedfundne stigninger i priserne på mælkeprodukter give anledning til overvejelser over forsyningen med mælkeprodukter i områder, hvor afsætningen ikke afstedkommer rabatordninger, der muliggør en konkurrence med supermarkeder i de store bysamfund. Der henvises i den forbindelse til ministerens redegørelse om landsplanlægning - 1983-redegørelsen fra miljøministeren, kapitel 1, om de små samfund i by og på land. Det bemærkes, at der eksempelvis i lokalområdet Hjarbæk-Løgstrup ikke findes andre relevante leverandører af mælkeprodukter.

Spørgeren henviser i øvrigt til omtalte landsplanlægningspjece fra miljøministeren i dens helhed - dvs. ånd og idé.

Svar (28/3 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Som det fremgår af de sidste års landsplanredegørelser, er regeringen opmærksom på problemerne omkring opretholdelsen af et rimeligt servicetilbud for indbyggerne i de små bysamfund.

Specielt er det af betydning for befolkningens levevilkår, at der i landsbyerne og i

[Miljøministeren]

landdistrikterne er en dagligvareforsyning, der dækker befolkningens behov og ønsker til rimelige priser og med rimelig tilgængelighed.

Flere steder har de lokale butikker svært ved at klare sig, og for at løse dette problem kan der være behov for mere utraditionelle forslag, der tilfører lokale butikker opgaver, som i dag varetages af det offentlige.

Dette er påpeget i landsbykommissionens betænkning fra 1981. Betænkningen indeholder i øvrigt en række andre forslag og anvisninger til sikring af befolkningens dagligvareforsyning, der vil kunne indgå i kommunalbestyrelsers overvejelser i forbindelse med den igangværende planlægning.

I efteråret 1983 nedsatte jeg et landsbykontaktudvalg under planstyrelsen, bestående af repræsentanter for bl.a. landsbyorganisationerne, de kommunale organisationer og en række ministerier.

Udvalget er primært et organ, der skal formidle ideer og forslag over for de statslige myndigheder med henblik på at skabe de bedst mulige levevilkår for de mennesker, der bor i landsbyerne og i landdistrikterne. Jeg har bedt udvalget om senest den 1. april i år på baggrund af resultaterne af igangværende forsøg og undersøgelsesprojekter vedrørende butiksforsyningen i landsbysamfundene at fremkomme med forslag til en styrkelse af butiksbetjeningen af de mennesker, der bor i landsbyer og i landdistrikter.

I udvalgets overvejelser vil bl.a. indgå resultaterne af en forsøgsordning med kombinerede serviceenheder i landsbyer. Forsøget omfatter 4 lokalbutikker i 4 landsbyer og går ud på at placere nogle tillægsfunktioner, f.eks. postindlevering, biblioteksbetjening og medicinudlevering, i lokalbutikkerne for at øge omsætningen og sikre en rimelig serviceforsyning.

Jeg har endvidere efter henvendelse fra FDB og DSK anmodet planstyrelsen om at tage initiativ til at iværksætte en undersøgelse af landsbybutikkernes overlevelsesmuligheder.

Det i spørgsmålet rejste problem om mælkeforsyningen vil indgå i ovennævnte initiativer.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/3 84) af:

Riishøj (SF):

»Med hvilken begrundelse har ministeren forlangt budgettet for Østsjællands Jernbanelov reduceret med ca. 25 pct., og hvilke konsekvenser vil beskæringen få for beskæftigelsen ved selskabet og for trafikbetjeningen?«

Begrundelse

Ifølge dagbladsoplysninger har ministeren beskåret budgettet for Østsjællands Jernbanelov med ca. 25 pct. Dette forekommer spørgeren højst besynderligt i betragtning af den netop afsluttede færdiggørelse af S-banestrækningen til Køge.

Det er spørgerens håb, at ministeren vil give en nøjagtig begrundelse for beskæringen, omfanget heraf, og hvilke konsekvenser den vil få for serviceniveauet og for beskæftigelsen.

Det er spørgerens håb, at oplysningerne i pressen om beskæringer med serviceforringelser til følge vil kunne dementeres af ministeren.

Svar (28/3 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I forbindelse med godkendelsen af privatbanernes budgetter for 1984 måtte der foretages en reduktion af samtlige baners driftsudgifter, for at finanslovbevillingen skal kunne række til dækning af statens andel af banernes driftsunderskud.

Østbanens budget for 1984 viste en stigning fra 17,9 mill. kr. i 1983 til 20,5 mill. kr. i 1984 – en stigning, der er væsentlig større end stigningen i de øvrige privatbaners budgetter. Såfremt Østbanens budget var blevet godkendt ubeskåret, ville denne bane have brugt 18,4 pct. af den samlede statsbevilling på 77,9 mill. kr., der er til rådighed til dækning af de 13 privatbaners underskud for 1984. Østbanens trafik udgør til sammenligning kun 5–6 pct. af privatbanernes samlede trafik.

En afgørende årsag til stigningen i Østbanens budget er, at der fra september 1983 er foretaget en udvidelse af banens køreplan med 25 pct. i forhold til tidligere. Budgetfor-

[Ministeren for offentlige arbejder]

slaget for 1984 viste imidlertid, at der ikke var tilstrækkelig trafik til at dække omkostningerne ved en så betydelig trafikudvidelse. I denne forbindelse kan det nævnes, at togene på Østbanen kun har en belægning, der svarer til ca. 1/3 af belægningen på de øvrige sjællandske privatbaner.

Med henblik på at søge Østbanens regnskabs- og driftsforhold normaliseret i forhold til de øvrige 12 privatbaner nedsatte jeg i januar 1984 en arbejdsgruppe med repræsentanter for ministeriet, banens bestyrelse og administration, andre privatbaner og de regionale trafikselskaber, HT og STS, som også har været utilfredse med visse forhold ved Østbanen.

Denne arbejdsgruppe har afgivet en enig indstilling om, hvorledes de besparelser, som jeg har måttet pålægge Østbanen, kan udmøntes. Jeg har tiltrådt arbejdsgruppens indstilling, bl.a. om at reducere køreplanen i forhold til oplægget i banens budgetforslag for 1984.

Køreplanreduktionen har følgende konsekvenser for trafikbetjeningen og beskæftigelsen ved Østbanen:

Trafikbetjeningen: Køreplanreduktionen er væsentligst gennemført uden for spidsbelastningsperioden, dvs. aften, lørdage efter kl. 12.00 og søn- og helligdage, mens der fortsat i spidsbelastningsperioden er tog mindst hver time – over delstrækninger og i myldretider endog hver halve time. Køreplanreduktionen vil således ikke genere væsentligt i bolig-arbejdssted-trafikken eller ved befordring til og fra uddannelsesinstitutioner. Det er min bestemte opfattelse, at Østbanens køreplan med disse reduktioner er tilstrækkelig til den trafik, som banens opland genererer.

Beskæftigelsen: Der er ikke foretaget afskedigelser af tjenestemandsansatte personale i forbindelse med køreplanreduktionen, idet overtalligt lokomotivførerpersonale er overført til en påkrævet forbedring af billetteringstjeneste i banens tog. Imidlertid har det været påkrævet at afskedige 4 overenskomstansatte billettører.

Uden sammenhæng med den nævnte køreplanreduktion må banen foretage en række yderligere rationaliseringer, som vil medføre afskedigelse af 12 deltidsansatte og 3 heltidsansatte – dette har været påkrævet for at opnå besparelser af det omfang, som jeg har måttet pålægge banen. Jeg beklager meget, at

besparelserne får disse personalemæssige konsekvenser. Dette kan imidlertid ikke undgås, idet lønudgifter ved en servicevirksomhed som Østbanen udgør ca. 65 pct. af banens samlede udgifter.

Spm. nr. S 286

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/3 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor meget det koster, at HT har kontrollører til at foretage ekstra kontrol med passagerernes gyldige rejsehjemmel i HTs busser?«

Begrundelse

Spørgeren ønsker belyst det økonomiske aspekt i at have ekstra kontrol i HTs busser. Ved indstigningen stempler man billet eller viser gyldigt kort eller billet til buschaufføren. Alligevel har HT kontrollører til at kontrollere billetter og kort.

Svar (27/3 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg har fra HT indhentet følgende udtalelse, hvortil jeg skal henvise:

»HTs kontroljeneste omfattede i 1983 30 ansatte; udgiften hertil androg ca. 5 mill. kr., der afholdes over hovedstadsrådets budget.

Kontrollen gennemføres stikprøvevis på 1460 busser og 80 privatbanetog.

Der kontrolleres på årsbasis ca. 1 pct. (i 1983 3,3 mill.) af det samlede antal passagerer.

Det er korrekt, at der ved påstigning på HT-busser og privatbanetog sker kontrol af rejsehjemmel. Men det har vist sig nødvendigt at supplere denne kontrol med stikprøvevis kontrol undervejs, fordi nogle passagerer kører længere, end den ved påstigningen kontrollerede rejsehjemmel giver ret til.«

Spm. nr. S 305

Til *indenrigsministeren* (16/3 84) af:

Lenger (VS):

»Hvis spørgsmål nr. S 304 må besvares bekræftende, finder ministeren da, at de eksisterende kontrolfunktioner vedrørende etiske

[Lenger]

aspekter i forbindelse med medicinske, videnskabelige og behandlingsmæssige forsøg er tilfredsstillende?»

Begrundelse

En påbegyndelse af IVB-behandling uden tilladelse vil kunne begrundes med henvisning til Helsinki II-deklarationens punkt II, 1, frihed til at vælge nye behandlingsmetoder. Sondringen mellem videnskab og behandling skaber betydelig usikkerhed om deklarationens og dermed de videnskabsetiske komiteers rækkevidde. Hvis det er forklaringen på iværksættelsen af reagensglasprojektet uden forudgående bedømmelse, forekommer der at være et åbent gab, hvor anden form for regulering eller godkendelsesprocedure er nødvendig.

Svar (26/3 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Som det fremgik af min besvarelse af spørgsmål nr. S 304 (Folketingstidende 1983-84, 2. samling, sp. 3159), har jeg bedt sundhedsstyrelsen om nærmere at undersøge rækkevidden af den godkendelse, som den videnskabsetiske komité for Københavns kommune har givet af rigshospitalets ægtransplantationsprojekt. Når resultatet af sundhedsstyrelsens undersøgelse foreligger, vil jeg vende tilbage til spørgsmålet.

Jeg kan dog allerede nu oplyse, at jeg har besluttet at nedsætte et forberedende udvalg, der skal vurdere behovet for reguleringer/lovgivning inden for områderne gensplejsning, ægtransplantation (reagensglasbefrugtning), insemination og fosterundersøgelser. Hvis udvalget finder, at der er behov for reguleringer, skal udvalget videre vurdere, om reguleringerne bør overvejes i et bredere sammensat udvalg. I så fald skal det forberedende udvalg udarbejde forslag til kommissorium for dette mere bredt sammensatte udvalg.

Udviklingen på disse områder går så hurtigt, at det er nødvendigt, at der inden alt for længe tages politisk stilling til de muligheder, som den lægevidenskabelige forskning indebærer, herunder, om der skal lovgives eller på anden måde gennemføres reguleringer for anvendelsen af forskningsresultaterne. Men først må der tilvejebringes en oversigt over

disse ganske svære og omfattende problemer, hvori indgår væsentlige etiske aspekter.

Spm. nr. S 312

Til forsvarsministeren (20/3 84) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes det kan gå til, at forsvarrets oplysnings- og velfærdstjeneste nu kan arrangere kurser for officerer om En ny NATO-strategi, samtidig med at ministeren vedholdende benægter, at der skulle være planer om at ændre NATOs militære doktriner?»

Begrundelse

På trods af, at det i Weekendavisen den 9.-15. marts 1984 er blevet oplyst, at højtstående militærfolk fra NATOs medlemslande i maj mødes for at lægge sidste hånd på et koncept for et offensivt, fremskudt forsvar, har ministeren gang på gang benægtet, at sådanne planer skulle være undervejs.

Og den 20. marts 1984 kan Ekstra Bladet ligefrem oplyse, at nu arrangerer forsvarrets oplysnings- og velfærdstjeneste kurser under emnet En ny NATO-strategi.

Forsvarsministerens bestandige benægtelse af realiteterne om den nye, offensive doktrin må ikke få lov til at fortsætte. For det er jo ikke alene et spørgsmål om forsvarsministerens troværdighed, der efter spørgerens opfattelse har nået et absolut nulpunkt. Det er også – og det er endnu mere alvorligt – et spørgsmål om den politiske kontrol med de militære myndigheder.

Svar (27/3 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at forsvarrets oplysnings- og velfærdstjeneste ikke arrangerer »kurser for officerer om En ny NATO-strategi«.

Forsvarrets oplysnings- og velfærdstjeneste arrangerer kurser for militære fordragsholdere. Disse kurser er med til at give foredragsholderne en ajourført viden om aktuelle emner, således at foredrag og efterfølgende diskussioner bliver udbytterige for tilhørere og diskussionsdeltagere.

Det er et sådant kursus, der skal afholdes i dagene 9.-11. april 1984, og hvor et af emnerne er kaldt: En ny NATO-strategi. Denne

[Forsvarsministeren]

overskrift på kursusplanen er lånt fra den seneste tids offentlige debat; det havde derfor været mere korrekt, om man havde sat overskriften i anførelsestegn eller afsluttet med et spørgsmålstegn, idet der ikke er tale om undervisning i ny strategi. Ifølge forsvarrets oplysnings- og velfærdstjeneste er formålet med at have emnet på kursusplanen at orientere foredragsholderne om den seneste tids debat om det, der i pressen og af folketingsmedlemmer er kaldt »en ny NATO-strategi«. Foredragsholderne bør være udrustet til at kunne gå ind i debatten om dette aktuelle emne og herunder afvise de forkerte påstande, der bringes til torvs om en ny strategi.

Der er derfor intet i disse kurser, der ændrer ved det, jeg hidtil har sagt om dette emne.

Spm. nr. S 314

Til *socialministeren* (20/3 84) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke kommuner der har indført, at hjemmehjælperens transporttid mellem de enkelte hjem indgår i den tid, som den enkelte modtager hjælp i, og finder ministeren, at en sådan generel beskæring er acceptabel?«

Begrundelse

Af en pjece fra Københavns kommune vedrørende orientering om pensionsforhold, januar 1984, fremgår det, at fradrag til »vejtid« vil betyde mindre hjemmehjælp for den enkelte modtager. Spørgeren er vidende om, at der aldrig nogen steder har stået, hvordan en kommune skulle administrere plejetid og »vejtid«. Men man har dog administreret det på den måde, at når man havde fået hjemmehjælp i 2 timer, så betød det også, at hjemmehjælpen var til stede eller i aktivitet for den pågældende i 2 timer.

Spørgeren finder, at der med et sådant arrangement er tale om generelle forringelser, der er i klar modstrid med intentionerne om, at borgerne skal have mulighed for at forblive i eget hjem længst muligt, så de dyre institutionsanbringelser kan undgås.

Svar (27/3 84):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialministeriet er ikke bekendt med, hvilke kommuner der praktiserer en ordning, hvorefter hjemmehjælpsmodtagerne betaler for hjemmehjælpernes »vejtid«.

Socialministeriet har imidlertid i forbindelse med sin almindelige vejledningsvirksomhed såvel telefonisk som skriftligt, når spørgsmålet om hjemmehjælpernes vejtid har været forelagt, givet udtryk for den opfattelse, at der i henhold til pkt. 15 i socialministeriets cirkulære af 30. oktober 1980 kun må kræves betaling for den faktisk ydede hjælp, hvilket vil sige, at der ikke kan ske opkrævning af en uændret betaling, hvis den faktiske arbejdstid hos modtageren af hjemmehjælp begrænses.

Samme opfattelse har man tilkendegivet ved skrivelse herfra af 15. februar 1984 til Københavns magistrats 3. afdeling, efter at man herfra var blevet opmærksom på det pågældende punkt i den pjece, som omtales i begrundelsen for spørgsmålet (Orientering om pensionistforhold i Københavns kommune).

Det tilføjes, at socialministeriet agter at præcisere spørgsmålet om hjemmehjælpernes vejtid yderligere, når det omtalte cirkulære skal revideres.

Spm. nr. S 315

Til *socialministeren* (20/3 84) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvornår Storstrøms amtskommune vil oprette egnede institutionspladser, alternative varetægtsfængslingspladser, til brug ved anbringelse af mindreårige?«

Begrundelse

I Radioavisen den 26. februar 1984 oplystes, at ministeren inden for 14 dage ville tage kontakt med bl.a. Storstrøms amtskommune med henblik på etablering af egnede institutionspladser for mindreårige unge, som ellers sendes i almindeligt fængsel.

Spørgeren ønsker oplyst, hvornår disse pladser er til rådighed, og hvilket antal de vil udgøre.

Svar (28/3 84):

Socialministeren (Palle Simonsen):

[Socialministeren]

Som begrundelse for spørgsmålet er anført, at det i Radioavisen den 26. februar 1984 oplystes, at jeg inden for 14 dage ville tage kontakt med bl.a. Storstrøms amtskommune med henblik på etablering af egnede institutionspladser for mindreårige unge, som ellers sendes i almindeligt fængsel.

Spørgeren ønsker oplyst, hvornår disse pladser er til rådighed, og hvilket antal de vil udgøre.

I Radioavisen den pågældende dag blev det meddelt, at jeg »vil lægge pres på amterne og Københavns kommune for at få dem til at oprette nye pladser i institutionerne til de mindreårige lovovertrædere«.

Jeg kan endvidere oplyse, at jeg den 9. marts 1984 sammen med justitsministeren har haft møde med repræsentanter for Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksberg kommuner om behovet for sikrede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge til brug for varetægtssurrogatanbringelse.

På mødet blev der af alle parter givet udtryk for en positiv holdning til på landsplan at etablere flere pladser i sikrede afdelinger på de amtskommunale døgninstitutioner på grundlag af det konstaterede behov.

Spm. nr. S 317

Til *arbejdsministeren* (21/3 84) af:

Jes Lunde (SF):

»Finder ministeren det realistisk at genskabe fuld beskæftigelse i dette årti uden en arbejdstidsnedsættelse?«

Begrundelse

Det var under forespørgselsdebatten om arbejdstidsnedsættelse den 20. marts 1984 ikke muligt at få arbejdsministerens svar på dette spørgsmål. Regeringen forsøger bevidst at skjule problemets omfang. Sagen er den, at der skal skabes over 400.000 nye arbejdspladser inden 1990, hvis vi skal have fuld beskæftigelse igen. Det er 60.000–70.000 arbejdspladser, der i gennemsnit skal skabes årligt i resten af 1980erne, og ifølge regeringen tilkommer denne opgave det private erhvervsliv. I en af Danmarkshistoriens kraftigste vækstperioder, 1958–73, blev der i gennemsnit skabt 3.500 arbejdspladser årligt i den private sektor. I de allerbedste år, 1958–65, blev der skabt 19.000 arbejdspladser år-

ligt, som siden hen i højkonjunkturen delvis forsvandt. På den baggrund vil det være interessant at få oplyst, om regeringen virkelig tror på fuld beskæftigelse ad denne vej, eller om man har tænkt bare lidt over ovenstående tal.

Svar (28/3 84):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Usikkerheden knyttet til samfundsøkonomiske fremskrivninger gør det umuligt at foretage en mere præcis vurdering af, hvor lang en periode der er nødvendig for at genskabe fuld beskæftigelse.

Dansk økonomis økonomiske balanceproblemer er imidlertid så omfattende, at man næppe kan forestille sig en fuldstændig løsning inden udgangen af 1980erne. Regeringens økonomiske politik har som sit overordnede mål at sikre en afvikling af betalingsbalanceunderskuddet i løbet af de kommende 3-4 år og en fjernelse af statens budgetunderskud inden 1990. Herigennem kan der skabes baggrund for en varig nedbringelse af arbejdsløsheden.

I den seneste budgetredegerelse er der foretaget en fremskrivning af udviklingen i dansk økonomi frem til år 2000. Fremskrivningen sandsynliggør, at en videreførelse af regeringens økonomiske politik under rimelige forudsætninger om økonomisk vækst i udlandet, råvarepriser m.v. vil kunne medføre en gradvis nedbringelse af arbejdsløsheden til godt 2 pct. af arbejdsstyrken ved udgangen af 1990erne.

Ifølge sagens natur vil såvel internationale konjunkturer, råvarepriser som andre væsentlige forhold af betydning for en sådan fremskrivning kunne udvikle sig anderledes end forudsat i beregningerne og dermed enten forbedre eller forringe mulighederne for at øge beskæftigelsen. Ifølge den foretagne fremskrivning kræves en årlig forøgelse af beskæftigelsen på ca. 25.000 personer gennem resten af 1980erne og 1990erne. Dette ser ud til at skulle lykkes i 1984, men det siger sig selv, at en fastholdelse af denne stigningstakt kræver en meget betydelig økonomisk-politisk indsats.

Fremskrivningen har som beregningsmæssig forudsætning, at den gennemsnitlige arbejdstid fra 1985 og frem reduceres med 1 pct. om året, hvoraf ¾ pct. skyldes nedsættel-

[Arbejdsministeren]

se af den aftalte arbejdstid. Denne udvikling i arbejdstiden repræsenterer en mekanisk forlængelse af den faktiske udvikling i arbejdstiden gennem de seneste årtier.

Regeringen er ikke af den opfattelse, at der foreligger tilstrækkelig sikre holdepunkter for at antage, at der kan opnås en væsentlig beskæftigelsesforøgelse ved en nedsættelse af arbejdstiden. Regeringen stiller sig derfor tvivlende over for, om en yderligere nedsættelse af arbejdstiden på afgørende måde vil ændre perspektiverne for en genskabelse af fuld beskæftigelse.

Spm. nr. S 318

Til *industriministeren* (21/3 84) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren bede monopoltilsynet undersøge, om Mejeriselskabet Danmarks forretningsmetoder, som beskrevet bl.a. i TVs Søndagsmagasin den 18. marts, er i strid med monopollovens bestemmelser?«

Begrundelse

Ifølge monopollovens § 2, stk. 1, finder loven anvendelse på private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger o.lign. inden for erhvervsgræne, hvor konkurrencen i hele landet eller inden for lokale markedsområder er begrænset på en sådan måde, at virksomhederne udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold. Ifølge lovens § 11 påhviler det monopoltilsynet, hvor sådanne forhold finder sted, at bringe dem til ophør ved forhandling med den pågældende virksomhed. Hvis det ikke fører til et resultat, udsteder monopoltilsynet pålæg i henhold til § 12 eller foretager andre skridt i henhold til § 14.

Som beskrevet i Søndagsmagasinet søger Mejeriselskabet Danmark at opløse mindre mejerier ved metoder, der klart må falde ind under monopollovens bestemmelser. Således begrænser Mejeriselskabet Danmark de enkelte mejeriers muligheder for at afsætte deres produkter bl.a. via kontrol over grossistfirmaet Dansk Ost. Desuden bruger Mejeriselskabet Danmark sin indflydelse i Mejeribrugets Rationaliseringsfond til at begrænse enkelte mejeriers muligheder for at få adgang til billige statslån. Det sidste forhold skal ses

i sammenhæng med, at Mejeriselskabet Danmark selv har fået omkring halvdelen af disse billige lån, og at Mejeriselskabet derudover har så gode finansieringsmuligheder, at det via datterselskabet Médani er i stand til at foretage en omfattende udlånsvirksomhed, hvor målet er at opnå størst mulig rente bl.a. ved at låne penge ud til skatteundragelsesprojekter.

Svar (2/4 84):

Industriministeren (Stetter):

Monopoltilsynet har over for mig oplyst, at Mejeriselskabet Danmark er registreret i tilsynets register som en virksomhed, der kan udøve en væsentlig indflydelse på pris- og omsætningsforholdene for konsummælkprodukter. Tilsynets offentlige register indeholder således oplysninger om selskabets priser, forretningsbetingelser og rabatforhold m.v.

Tilsynets kontrol med engrospriserne for konsummælkprodukter finder – lige som tilfældet er for alle de øvrige landbrugsprodukter – sted på grundlag af de opnåelige eksportpriser, idet det sikres, at priserne ikke baseres på en højere pris for råvaremælken, end der kan opnås ved alternativt at anvende denne til smør og ost, der sælges til priser, der kan opnås ved eksport. Denne kontrol er således uafhængig af mejeriernes indtjening, ligesom den er uafhængig af, hvilken betaling det enkelte mejeri kan yde til landmændene. Kontrollen er tilrettelagt på denne måde, fordi det ville være i strid med fællesmarkedets landbrugsordninger, hvis nationale myndigheder fastsatte priser, der er lavere end de opnåelige eksportpriser.

Det i begrundelsen for spørgsmålet nævnte selskab Dansk Ost afsætter osteproduktionen for 13 mejerier, heriblandt Mejeriselskabet Danmark. Selskabet er registreret i tilsynets register, da det er skønnet, at selskabet, der har ca. 50 pct. af omsætningen af ost, kan udøve en væsentlig indflydelse på pris- og omsætningsforholdene på osteproduktområdet. Hovedparten af de mejerier, der fremstiller ost, står uden for selskabet Dansk Ost, og de kan afsætte deres varer på såvel hjemmemarkedet som på eksportmarkederne, uden at Mejeriselskabet Danmark eller selskabet Dansk Ost kan bestemme deres forretningsførelse eller prisfastsættelse. Mejerierne kan i øvrigt selv afgøre, om de vil sælge gennem Dansk Ost

[Industriministeren]

eller selv forestå markedsføringen af deres varer. Stærk konkurrence på osteområdet har i øvrigt medført, at mange mejerier har valgt at sælge til lavere priser end dem, der søges opretholdt af Dansk Ost.

Om de af Mejeriselskabet Danmark foretagne opkøb af (fusioner med) andre mejerier har monopoltilsynet oplyst, at der ikke for tilsynet foreligger klager eller anden form for henvendelser om, at selskabet herved skulle have benyttet sig af forretningsvilkår eller fremgangsmåder, som kunne motivere indgreb efter monopolloven. Herved bemærkes, at fusioner med henblik på bl.a. at vinde markedsandele og opnå herved forbundne fordele ikke er i strid med monopolloven, men alene giver mulighed for indgreb, såfremt der herved gøres brug af urimelige forretningsbetingelser.

Det påhviler monopoltilsynet (rådet og direktoratet) at føre tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger, og det tilkommer monopoltilsynet herved selv at tilrettelægge sin virksomhed og prioritere sin arbejdsindsats. Jeg finder derfor ikke at kunne pålægge monopoltilsynet at iværksætte en særlig undersøgelse af de her omhandlede forhold, men jeg er bekendt med, at monopoltilsynet følger udviklingen på området med opmærksomhed.

Spm. nr. S 319

Til *undervisningsministeren* (21/3 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvilket nyt prognosemateriale ligger til grund for den pr. 1. august 1984 foretagne reduktion i optagelseskapaciteten på børnehave- og fritidspædagogseminarierne fra 96 klasser til 84 klasser?«

Begrundelse

Den hidtidige planlægning inden for børnehave- og fritidspædagoguddannelserne indebærer en kapacitetsbegrænsning til 90 klasser pr. 1. august 1984. Den 14. marts 1984 har direktoratet for folkeskolen, seminarier m.v. imidlertid meddelt, at der i 1984 kun kan optages i alt 84 klasser. Dette er begrundet med nyt prognosemateriale angående faldende børnetal, dimittender, erhvervsfrekvens, efterspørgsel og ledighed. Dette materiale, der er ukendt for seminarierne, og som ikke

har været drøftet i uddannelsesrådet for børnehave- og fritidspædagoguddannelserne, må selvsagt påkalde sig betydelig opmærksomhed.

Svar (28/3 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Baggrunden for den nu besluttede reduktion i optagelseskapaciteten på børnehave- og fritidspædagoguddannelserne er en pr. 29. februar 1984 af undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor udarbejdet prognose om det erhvervsaktive udbud og den samlede efterspørgsel efter pædagoger 1983-90.

Prognosen viser, at der allerede inden 1990 vil være et betydeligt overskud af børnehave-, fritids- og socialpædagoger.

Prognosen vil kunne rekvireres i undervisningsministeriet.

Spm. nr. S 320

Til *undervisningsministeren* (21/3 84) af:

Carsten Andersen (SF):

»Med hvilken begrundelse har ministeren besluttet kun at optage studerende i 54 klasser på de socialpædagogiske seminarier i august 1984?«

Begrundelse

I henhold til den netop vedtagne finanslov for 1984 har ministeren mulighed for at optage studerende i 56 førsteårgangsklasser i august 1984. I lyset af den eksisterende mangel på socialpædagoger må det derfor forekomme uforståeligt, at den givne ramme i finansloven ikke udnyttes. Dette er så meget desto mere iøjnefaldende på baggrund af den drastiske nedskæring på børnehave- og fritidspædagogområdet, der vil udløse en ikke ubetydelig arbejdsløshed blandt lærerne ved disse seminarier. Det måtte således forekomme naturligt, at ministeren havde ladet den foretagne nedskæring inden for dette område kompenseres med etablering af socialpædagogiske uddannelser på visse børnehave- og fritidseminarier.

Der henvises til den af Viborg amtsråd støttede henvendelse fra seminarieret om etablering af 2 socialpædagogiske spor på Viborg seminarium.

Svar (28/3 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er de seneste år sket en kraftig udvidelse af optagelseskapaleten på de socialpædagogiske seminarier, fra 36 klasser i 1980 til de planlagte 56 klasser i 1984.

Udvidelsen blev besluttet på grundlag af prognoser, der viste en meget stor efterspørgsel efter socialpædagoger frem til 1990. Man skønnede, at selv med udvidelsen ville der fortsat være mangel i 1990.

Den nyeste prognose viser imidlertid, at behovet ikke mere er så stort. Med den planlagte uddannelseskapalet vil udbuddet i 1990 være større end efterspørgselen.

Jeg har derfor besluttet at mindske væksten i optagelseskapaleten ved, at der i år kun oprettes 4 klasser mere end i 1983 i stedet for som oprindeligt planlagt 6 klasser yderligere.

Udvidelsen på området har medført, at der i Jylland nu er 8 socialpædagogiske uddannelsessteder til at dække landsdelens behov for uddannet personale. 5 af disse er placeret i Midt- og Nordjylland.

Spm. nr. S 322

Til statsministeren (21/3 84) af:

Breckmann (Færø.):

»Kan statsministeren oplyse, hvorvidt den danske regering er indstillet på at respektere de færøske myndigheders moralske ret til i forsvarsspørgsmål at blive hørt ved at optage forhandlinger med det færøske landsstyre om en aftale om Færøernes fremtidige rolle i forsvars- og NATO-sammenhæng?«

Begrundelse

Der foreligger ingen kendt aftale mellem Færøerne og Danmark om Færøernes rolle i det danske forsvar eller NATO.

Det færøske lagting har to gange besluttet, at intet tungt krigsmateriel og ingen angrebsstyrker må stationeres på færøsk jord og har samtidig ønsket forhandlinger med den danske regering.

Den seneste debat om en mulig hemmelig aflytningsbase på Færøerne har gjort en forhandling og gensidig aftale mellem Færøerne og Danmark endnu mere påkrævet. Det er uhensigtsmæssigt, at færøske myndigheder

under de nuværende forhold ikke bliver spurgt eller får de nødvendige informationer, når beslutninger skal træffes i forsvarsspørgsmål, der vedrører Færøerne.

Den danske regering kan inden for lagtingsbeslutningernes rammer regne med en velvillig holdning fra færøsk side om Færøernes forpligtelse til at deltage i Vestens forsvar.

Svar (27/3 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Efter hjemmestyreordningen varetages forsvarsansligger af rigsmyndighederne. Dette er ikke til hinder for, at regeringen drøfter sådanne spørgsmål med Færøernes landsstyre, inden beslutninger træffes af de kompetente myndigheder.

Gennem årene har der således løbende været kontakt mellem regering og landsstyre om disse sager, og regeringen agter fortsat at lade de færøske synspunkter indgå i sine overvejelser på dette felt.

Spm. nr. S 324

Til undervisningsministeren (22/3 84) af:

Helge Mortensen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at der ikke fortsat er overvejelser om at nedlægge den sociale højskole i Esbjerg, og at ministeren derfor snart agter at udpege en rektor for skolen?«

Begrundelse

Nedskæring af antallet af studerende, som optages pr. år, med 20-50 og den deraf følgende stadig dårligere ressourcemæssige stilling sammenholdt med, at den ledige rektorstilling for den sociale højskole endnu ikke er besat, kan opfattes således, at skolen er under afvikling.

Svar (2/4 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Som det fremgår af en pressemeddelelse af 24. februar 1984, er det besluttet at nedskære optagelseskapaleten ved socialrådgiveruddannelsen med 95 pladser ved fordeling mellem alle uddannelsesinstitutionerne, hvorved der bliver opnået en god geografisk spredning af uddannelsen. Spørgsmålet om en me-

[Undervisningsministeren]

re permanent besættelse af lederstillingen på den sociale højskole i Esbjerg kan derfor forventes taget op, når det har vist sig, om højskolen kan opretholde en søgning svarende til optagelsestallet.

Spm. nr. S 325

Til indenrigsministeren (22/3 84) af:

Maisted (FP):

»Hvad agter ministeren at foretage i den aktuelle situation, hvor en ulovlig arbejdsnedlæggelse på Kommunedata medfører, at knap 1 mill. pensionister ikke får deres pension til tiden, og hvad vil ministeren fremover gøre for at undgå den uhyggelige sårbarhed, der ligger i at centralisere udbetalinger på Kommunedata?«

Begrundelse

Der er ingen tvivl om, at samfundet bliver mere og mere sårbart, jo mere der køres via EDB, og det må derfor være regeringens opgave at forhindre, at forhold som nævnt i spørgsmålet kan opstå.

Ifølge pressen bliver 150.000 pensionister i København ikke berørt, fordi kommunen har sit eget EDB-anlæg. Det vil derfor være lige til at antage, at en decentralisering vil modvirke, at samfundet kan blokeres.

Svar (26/3 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Kommunedata er et interessentskab, der er stiftet af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark. Selskabets hovedformål er at udføre databehandling for de tilsluttede kommuner og amtskommuner.

Der er således tale om en servicevirksomhed, der er organiseret på privatretligt grundlag. Den enkelte kommune og amtskommune afgør selv, om den ønsker at være tilsluttet Kommunedata, og om den ønsker at aftage selskabets ydelser.

Over for et sådant selskab har jeg ingen beføjelser.

Jeg er imidlertid bekendt med, at finansministeriets administrationsdepartement har nedsat en arbejdsgruppe, der skal analysere sårbarheden af offentlige EDB-systemer. Både Kommunedata og Kommunernes Landsforening er repræsenteret i arbejdsgruppen,

og denne forventes i løbet af kort tid at afgive en rapport om et af de fælleskommunale EDB-systemer på Kommunedata, nemlig sygedagpengesystemet. Arbejdsgruppens rapport vil kunne tjene kommunerne til vejledning om, hvordan en nødadministration bedst muligt kan tilrettelægges i tilfælde af driftsstandsninger på Kommunedata.

Spm. nr. S 327

Til indenrigsministeren (22/3 84) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Agter ministeren at skride ind over for kommuner, der ikke opfylder § 4 i ministerens bekendtgørelse om skolelægeordning?«

Begrundelse

Der har i lang tid været konflikt på skolelægeområdet. Det virker urimeligt, om kommunerne med henvisning til en arbejdskonflikt, hvori de selv er den aggressive part, skulle kunne undlade at følge lovgivningen og ikke give den skolelægeundersøgelse, som ethvert barn har krav på.

Det kan ikke være sådan, at hver gang kommunerne har brug for besparelser på et område, der går ud over det i loven tilladte, fremprovokerer man en arbejdskonflikt, hvorefter man ikke behøver opfylde de krav over for borgerne, de ifølge loven har krav på.

Svar (27/3 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I medfør af § 4 i indenrigsministeriets bekendtgørelse om skolelægeordning, jfr. § 1, stk. 1, i skolelægeoven foretager skolelægen én funktionsundersøgelse af det enkelte barn.

Denne undersøgelse skal finde sted i barnets første skoleår (børnehaveklasse eller 1. klasse).

Som tidligere meddelt spørgeren (i svar på nr. S 131 af 3. november 1983) indebærer ændringen af skolelægebekendtgørelsen i 1982, at der måtte ske en ændring i overenskomsten om skolelægenes løn- og ansættelsesvilkår. Dette var der enighed om mellem forhandlingsparterne, Foreningen af Speciallæger og Kommunernes Landsforening.

Uenighed mellem parterne om de nye løn- og ansættelsesvilkår for skolelægerne førte

[Indenrigsministeren]

imidlertid som bekendt til, at kommunerne pr. 1. juli 1983 iværksatte en lockout af de skolelæger, der var medlemmer af Foreningen af Speciallæger.

For visse kommuner er opfyldelse af kravene i skolelægelovens § 1, bl.a. om forebyggende helbredsundersøgelser af alle børn, derved umuliggjort.

Der er tale om en overenskomstsituation, som jeg ikke har indflydelse på. Derfor kan jeg ikke skride ind over for de kommuner, der på grund af den manglende overenskomst ikke kan opfylde skolelægebekendtgørelsens § 4.

Jeg ser med beklagelse på, at konflikten hindrer skolesundhedstjenesten i at fungere efter hensigten. Jeg er bekendt med, at forhandlingerne mellem parterne er genoptaget, og håber på en snarlig løsning af konflikten.

Spm. nr. S 328

Til indenrigsministeren (22/3 84) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Vil ministeren omgående foranledige, at ventetiden for operation af patienter med hjertekarsygdomme bliver reduceret meget stærkt?«

Begrundelse

Flere steder i landet er ventetiden for operation af meget alvorligt syge hjertepatienter blevet yderligere forlænget.

Ja, i så høj grad, at enkelte ikke vil være levende, når det om 6-8 måneder er deres tur til at blive opereret. I andre tilfælde vil disse patienters helbredssituation være så dårlig, at de måske ikke overlever den alt for sene operation.

Jeg beder ministeren være opmærksom på, at det kun er et forskudt økonomisk problem at ændre denne umenneskelige tilstand. Den lægelige kapacitet, viden og faciliteter forefindes og er meget villig til at nedsætte operationsventetiden meget betydeligt og dermed redde mange mennesker, som efter det nødvendige, hurtige indgreb vil kunne leve et normalt liv i mange år.

Svar (30/3 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det er en meget væsentlig opgave for de ansvarlige sygehusmyndigheder, og det vil jo primært sige amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner, at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse og prioritering af anvendelsen af ressourcerne i sygehusvæsenet, bl.a. således at der ikke opstår for lange ventetider til behandling på sygehusene. Dette gælder ikke mindst ved sygdomstilfælde, hvor for lang ventetid kan medføre fare for patientens liv eller en forringelse af mulighederne for et vellykket behandlingsresultat.

Her i landet foretages der hjerteoperationer på Århus kommunehospital, Odense sygehus, Ålborg sygehus, Københavns amts sygehus i Gentofte samt rigshospitalet.

Hverken indenrigsministeriet eller sundhedsstyrelsen kan løbende overvåge udviklingen i ventelister og ventetider til behandling på de amtskommunale sygehuse og dermed løbende vurdere, om kapaciteten er tilstrækkelig i forhold til behovet, f.eks. for så vidt angår hjerteoperationer. Denne opgave påhviler som nævnt de ansvarlige sygehusmyndigheder.

Jeg har derfor ikke umiddelbart mulighed for at tage stilling til, om det er nødvendigt, at der fra indenrigsministeriets side tages særlige initiativer til nedbringelse af ventetiden til hjerteoperation på de pågældende amtskommunale sygehuse.

Jeg har imidlertid bedt sundhedsstyrelsen om i samarbejde med de ansvarlige sygehusmyndigheder at udarbejde en nærmere redegørelse om de nuværende og forventede ventelister og ventetider til hjerteoperation, herunder om evt. konsekvenser for patienterne heraf. Først når denne redegørelse foreligger, kan jeg tage stilling til, om der fra indenrigsministeriets side skal tages særlige initiativer til at nedbringe ventetiden for hjerteoperationer.

Jeg kan i denne sammenhæng oplyse, at ventelisten og ventetiden for hjerteoperation på rigshospitalet er faldende, idet der inden for det seneste år ved intern omprioritering er stillet øgede ressourcer til rådighed for hjerteoperationer på rigshospitalet.

Spm. nr. S 329

Til socialministeren (23/3 84) af:

Agerschou (SF):

»Hvordan har udviklingen været i kommunernes forbrug af hjemmehjælpertimer fra 1. kvartal 1983 til 1. kvartal 1984, beregnet på grundlag af kommunernes anmodning om refusion?«

Begrundelse

Med spørgsmålet ønskes belyst, om regeringens bloktilskudsbesparelser har betydet, at kommunerne har skåret ned på antallet af hjemmehjælpertimer.

Svar (2/4 84):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Indledningsvis skal det bemærkes, at det ikke er muligt at beregne forbruget af hjemmehjælpstimer ud fra kommunernes anmodning om refusion.

En sammenligning mellem de refusionsanmeldte beløb for januar kvartal 1983 og 1984 viser en nedgang i disse på 31,1 mill. kr., fra 823,6 mill. kr. for januar kvartal 1983 til 792,5 mill. kr. for januar kvartal 1984.

En sammenligning mellem de refusionsanmeldte beløb for april kvartal 1983 og 1984 viser en nedgang på 31,1 mill. kr., fra 840,4 mill. kr. for april kvartal 1983 til 809,3 mill. kr. for april kvartal 1984. Alle beløbene er i prisniveau henholdsvis januar 1984 og april 1984.

Anmeldelserne for første halvår 1984 udgør en lavere procentvis andel af årsbudgettet for hjemmehjælpen end tidligere år, nemlig 47,4 pct. mod tidligere 48,5–49 pct. Mens januar kvartals anmeldelse har været på samme procentsats stort set som i tidligere år, er der ved aprilanmeldelsen sket en nedregulering, som gør den samlede anmeldelse mindre end sædvanlig.

Disse forhold kunne tyde på, at kommunerne ikke vil realisere deres budgetter fuldt ud, og at udgiften i 1984 vil blive den samme som eller mindre end i 1983.

Spm. nr. S 331

Til *socialministeren* (23/3 84) af:

Lizzie Lichtenberg (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvilke muligheder der vil være for at yde sociale kompensationer i anledning af, at man ikke længere kan

opnå medicintilskud til sine håndkøbspræparater?«

Begrundelse

Indenrigsministeren har bedt sundhedsstyrelsen om at fjerne de medicinske præparater, der kan købes i håndkøb, fra listen over tilskudsberettigede lægemidler. Patienter med lave indkomster, f.eks. bistandsklienter og folke- og førtidspensionister, som har et relativt højt, nødvendigt forbrug af medicin, har på denne baggrund behov for, at socialministeren iværksætter kompenserende foranstaltninger.

Svar (27/3 84):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Efter sygesikringsloven ydes der tilskud til lægemidler, der er optaget på fortegnelsen over tilskudsberettigede lægemidler, jfr. socialministeriets bekendtgørelse af 10. juli 1981, som ændret ved indenrigsministeriets bekendtgørelse af 21. marts 1984. Tilskuddet udgør 75 pct. til såkaldt afsnit I-medicin og 50 pct. til afsnit II-medicin. I tilfælde, hvor et lægemiddel ikke er optaget på fortegnelsen, men hvor den ordinerende læge anser det for vigtigt at gennemføre behandlingen med et bestemt lægemiddel, kan der ydes tilskud i enkelte tilfælde. I disse tilfælde afgøres spørgsmålet om tilskud efter ansøgning til sundhedsstyrelsen. Tilskud kan ydes med enten 50 eller 75 pct. af udgiften.

Med virkning fra 23. marts 1984 er en række præparater udtaget af listen over tilskudsberettiget medicin, og generelt tilskud kan herefter ikke ydes efter sygesikringsloven til de pågældende præparater.

Ud over denne særlige mulighed for tilskud efter sygesikringsloven kan der til de persongrupper, der har særligt behov herfor, ydes hjælp til betaling af udgifter til lægeordineret medicin såvel efter de sociale pensionslove som bistandsloven.

De sociale pensionslove

Hjælp kan ydes som personligt tillæg efter kommunernes afgørelse.

Socialministeriet har imidlertid i cirkulære af 14. juli 1982 angivet vejledende retningslinier for ydelse af supplerende medicinhjælp efter de sociale pensionslove.

[Socialministeren]

Det er herefter normalt en betingelse, at den pågældende pensionist modtager fuldt pensionstillæg, dvs. ikke har indtægter ud over pensionen på mere end 8.500 kr. for enlige og 12.400 kr. for gifte årligt. Herudover kan der ydes hjælp, såfremt medicinudgifterne isoleret set er en ekstraordinær belastning for den pågældende families økonomi.

Hjælpen kan ydes både som supplement til sygesikringens tilskud til afsnit I- og II-medicin og til ikke-tilskudsberettiget medicin. I sidstnævnte tilfælde bør hjælpen normalt ikke overstige 75 pct. af udgiften.

Hjælp som personligt tillæg til afsnit I-medicin udgør i de fleste kommuner 100 pct. af pensionistens egen udgift, mens hjælp til afsnit II-medicin udgør enten 50 eller 100 pct. af egenbetalingen. Også hjælp til ikke-tilskudsberettiget medicin varierer betydeligt fra kommune til kommune.

Overførslen af afsnit I- og II-medicin, der fås i håndkøb, til ikke-tilskudsberettiget medicin efter sygesikringsloven, betyder således, at pensionister, der hidtil har fået medicin-hjælp som personlige tillæg til denne type medicin, efter ændringen kan få hjælp efter de regler, der gælder i den enkelte kommune for ikke-tilskudsberettiget medicin. Ændringen medfører at pensionister som udgangspunkt kan få dækket op til 75 pct. af udgiften til lægeordineret håndkøbsmedicin, hvilket svarer til hvad pensionisten i mange tilfælde har fået, hvis medicinen har været tilskudsberettiget som afsnit II-medicin.

En ordning, hvorefter der generelt kunne ydes 100 pct. tilskud til lægeordineret håndkøbsmedicin, ville blive gunstigere end den gældende ordning. Problemer for særlig vanskelig stillede pensionister kan løses ved, at der i de tilfælde, hvor en eventuel nedgang i hjælpen vil være en ekstraordinær belastning for familiens økonomi, ydes et tilskud på mere end 75 pct.

Der er således allerede efter gældende regler mulighed for at yde hjælp i form af personligt tillæg som kompensation for bortfaldet af tilskuddet efter sygesikringsloven. På baggrund af den skete ændring vil jeg imidlertid snarest udsende en supplerende vejledning til kommunerne, hvori det præciseres, at personligt tillæg også kan ydes som hjælp til betaling af ikke-tilskudsberettiget lægeordineret medicin med op til 75 pct. af udgiften, og

at der i ekstraordinære tilfælde er mulighed for at overskride denne grænse.

Jeg går ud fra, at kommunerne stiller sig positivt til udbetaling af personligt tillæg efter disse retningslinier, der i visse tilfælde vil indebære en ændring af den hidtidige kommunale praksis på området.

Det er imidlertid ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige, i hvilket omfang en sådan praksisændring vil have kommunale og eventuelt statslige merudgifter til følge. Det er derfor heller ikke muligt at tage stilling til, i hvilket omfang kommunernes rådighedsbeløb til ydelse af personlige tillæg bør forhøjes. Under hensyn hertil og til, at der under alle omstændigheder kun vil blive tale om et beskeden beløb i forhold til det samlede rådighedsbeløb, vil socialministeriet i første omgang følge udviklingen og gennem en stikprøveundersøgelse, efter at praksis er fastlagt, undersøge, hvilken forhøjelse af rådighedsbeløbet der er grundlag for, og om der eventuelt er behov for yderligere vejledning til kommunerne.

Bistandsloven

For andre end pensionister kan der som hidtil ydes hjælp efter bistandslovens § 46, stk. 1, til bl.a. medicinudgifter, der ikke dækkes efter sygesikringsloven, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgiften.

For gruppen af personer, der er omfattet af bistandslovens § 48, dækkes alle udgifter, der er nødvendige på grund af de pågældendes lidelse/sygdom/handicap.

Hjælpen efter § 48 ydes til dækning af den del af tilskudsberettiget medicin, der ikke afholdes af sygesikringen enten som generelt tilskud eller som tilskud i de enkelte tilfælde.

Spm. nr. S 363

Til forsvarsministeren (30/3 84) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, om der i NATO Hilex-11 stabsøvelsen i dagene 20.-24. februar 1984 som et led i øvelsen blev tilkaldt forstærkninger til Danmark, samt hvilken myndighed, som i givet fald i øvelsen forudsattes at tage beslutningen herom?«

Begrundelse

[Thoft]

Spørgsmålet har tidligere været stillet i forsvarsudvalget og stilles hermed til skriftligt besvarelse i henhold til forretningsordenens § 20.

Formålet er primært at få et bedre svar end det, ministeren gav i udvalget, hvor han lakonisk meddelte, at oplysningerne herom var klassificerede, og sekundært at oplyse offentligheden om karakteren af de spørgsmål, der i pressen har været så stærkt kritiseret som værende undergravende for Danmarks sikkerhed.

Det pågældende spørgsmål må for samtlige folketingets medlemmer være af afgørende betydning, idet der har været rejst tvivl om, hvorvidt folketinget vil blive inddraget i beslutningsprocessen om tilkaldelse af forstærkninger, og om der overhovedet i den senere tid har været afholdt øvelser, som forudsatte, at folketinget besluttede ikke at tilkalde forstærkninger.

Såfremt folketinget skal kunne disponere frit i en såkaldt krisesituation, er det klart, at forsvaret må have indøvet, at folketinget inddrages i beslutningsprocessen, ligesom forsvaret må have indøvet den situation, at folketinget faktisk siger nej til at tilkalde forstærkninger.

Meget tyder imidlertid på, at øvelser af denne type aldrig har været afholdt. Derfor stiller jeg ovenstående konkrete spørgsmål til denne konkrete øvelse.

Svar (2/4 84):

Forsvarsministeren (Engell):

I et svar på en række spørgsmål vedrørende NATO Hilex-11 stabsøvelsen, stillet af forsvarsudvalget, har jeg udtalt, at indholdet af denne øvelse er klassificeret efter NATOs regler, og at der derfor ikke kan gives oplysninger om øvelsens forløb. Jeg kan fortsat henholde mig til dette svar.

Jeg kan dog tilføje, at formålet med øvelser af denne art bl.a. er at afprøve procedurer for den politiske beslutningsproces. En sådan afprøvning af de nationale procedurer vil naturligvis også finde sted i tilfælde, hvor folketingets medvirken til en beslutning måtte være nødvendig, eksempelvis hvis spørgsmålet om tilkaldelse af forstærkninger til dansk område skulle blive aktuelt under et øvelsesforløb.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om nordisk samarbejde.

(Fremsat 28/3 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Robert Pedersen, ikke kan være til stede, skal jeg på socialdemokratiets vegne give tilslutning til forslaget.

Forslaget er nødvendiggjort af, at folketinget den 17. november 1983 ratificerede den nordiske samarbejdsoverenskomst, som blev ændret den 15. juni 1983, for at Færøerne, Grønland og Ålandøerne kunne få en stærkere position i det nordiske samarbejde. Socialdemokratiet tilslutter sig med glæde denne konsekvenslovgivning, der vedrører Færøerne og Grønland, så meget mere som det var daværende statsminister Anker Jørgensen, der stillede forslag om denne styrkelse af det nordiske samarbejde.

I et år, hvor der vil blive gjort meget ud af Danmarks medlemskab af Det europæiske Fællesskab, kan der være god grund til at understrege, at netop EF-medlemskabet ikke må afsvække vores engagement i det nordiske samarbejde, nærmest tværtimod, fordi Danmark jo rent faktisk har en mulighed for at fungere som brobygger mellem det nordiske og det europæiske.

Men altså en varm tilslutning fra socialdemokratiet.

Fischer (KF):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Helge Adam Møller, ikke kan være til stede i salen, skal jeg kort meddele, at det konservative folkeparti kan tilslutte sig det foreliggende lovforslag.

Sønderby (V):

Venstre kan også tilslutte sig dette lovforslag. Som det blev nævnt, er det en følge af den folketingsbeslutning, vi vedtog den 17. november 1983. Det vil styrke Færøernes og Grønlands repræsentation i Nordisk Råd, og vi er også tilfredse med, at der i § 2 står, at